Béres Attila

Lópikula

Cetlik a Kíntornász naplójából (sic: í)

Szokatlan tárgyat találtam a bátyám művészien elnyűtt világháborús szimatszatyrában. Szigorúan tilos volt belenéznem, de ennek a dolognak kilógott a sarka. Könyv volt. Nézem: Egy apáca naplója. Nem szokott könyveket olvasni, pláne nem ilyen templomi irodalmat. Összeszedtem magam. Muti – mutattam a könyvre. Nagyon rám nézett: Mi van, te megnézted? Ki se húztam, csak címét láttam. Felejtsd el, nem neked való. Ötödikes vagyok, és naplót akarok írni. A napló lányoknak való, és adott egy baráti taslit. De nekem van egy szép üres füzetem – makacskodtam –, és ha megmondanám az atyának, hogy apácás könyvet olvasok, előre állítana a kórusban. Gyuri elnevette magát: ez nem olyan apáca. Apáca sokféle van, de erre még várnod kell tíz évet. És összeborzolt, hogy leesett a hullámcsat a hajamból.

A hullámcsat miatt az iskolában szekáltak egy darabig, de hamar abbahagyták. Ha napközben rajtam volt, lehetett tudni, hogy hegedűórám lesz aznap. Anyukám azért fékezte meg vele göndör fürtjeimet, hogy a hegedűtanár jobban bánjon velem. Mivel vézna de érdekes fiú voltam, anyukám nem mondott le arról az álmáról, hogy hegedűtanár legyen belőlem. Ám a hosszú művészhajat viselő, szúrós szemű férfi inkább utálkozó pillantással fogadott, megint egy utcagyerek a Práterből. Gyakoroltál, kérdezte rutinból, és legyintett, tudta, hogy óra előtt tíz perccel kerestem ki a leckét, a Sándor-Járdányi-Szervánszky hegedőiskolában a Magyar Szovjet Társaság zeneanyagának Mosztrasz tételéből az alsó C - felső C ujjgyakorlatok tizenhatodokban gyilkoló darabját. És ott lebegett fölöttem a Ludas Matyi szatirikus hetilapban látott karikatúra, amelyen egy karikatúra tanár egy karikatúra tanuló fején veri szét a hangszert. Ezeket a megpróbáltatásokat nem lehetett naplóba foglalni.

Aztán sokáig nem történt semmi emlékezetes, amíg a Rihó gyerekek el nem kezdtek szerenádozni a Sivák Olga ablaka alatt. Azt az egész utca hallhatta: „lópikula cintányér, cintányér, cintányér, hopp", és petárdát robbantottak. Persze nem igazit: középen lyukas szekrénykulcsba gyufafejről leszedett foszfort raktak, egy szöget rá, és a falhoz csapták, durr. Hangszeres kíséretet is adtak: fésűre tekert selyempapír zümmögő szájharmonikának, bádogfedél, fakanál, és kész volt a zenekar. A Rihó testvérek csapata öt tejbeszőke loboncos csibészből állt. Mindenütt ott voltak,

még a Baross utcai MÉH lerakat feltörésében is, eltűnt egy csomó gépalkatrész meg kábel nyomtalanul, mert hát ki tartana éjjeliőrt rozsdás fémhulladék miatt.

Nappal ki tudja, mit műveltek, de estefelé mindig ment a szerenádozás, hátha kalauz Olga ablakot nyit. Olga kapta a tanácsokat a női lakóktól, hogy nyisson csak ablakot, és hirtelen zúdítson rájuk egy lavór vizet. De ez nem tántorítaná el őket, mert olyan ritkán látnak vizet, hogy fel se ismernék, mi történt velük.

Zsiga bácsi a házmester (újabban felügyelő, ház-felügyelő) hatóságilag kirohant, de még a kampós hegymászó botjával sem tudta elkapni egyiket sem, szétspricceltek.

Az iparos lakókat idegesítette a tehetetlenség. A cipész, az asztalos, az úri szabó, de még a könyvelő is csatlakozott hozzájuk kupaktanácskodni.

A feleségek kötögetés közben trécseltek. Rózsika néni mondta ki a lényeget: mért pont az Olga, miért pont rá kíváncsiak? Igen! Vannak itt más nők is, özvegyek! – méltatlankodott Holló néni. De csak a Sivák Olgának van utcai ablaka, én pedig idebent az udvaron nem engedek semmiféle zajongást, de az utca, az utca, ott nem intézkedhetek – emelte meg a hangját Zsiga néni, mint házfelügyelő-feleség. Így igaz. Talán a hatóságot kellene. – kockáztatta meg a macskás Ilus. És miféle hatóság? Szerenádozásra nincsen paragrafus a demokráciában, mondta a könyvelő albérlő. De ez csendháborítás. Az meg csak este tíz után számít rendbontásnak.

Talán a rendőrség? Még csak az kéne! Ki se jönnek piszlicsáré panaszkodásra. Vagy ha kijönnek, elkezdenek szaglászni, kutatni, vizsgálódni. Aztán még találnak valamit.

Végül mégis döntöttek. Feljelentés. Lakossági panasz.

Holló néni a legalkalmasabb az ősz hajkoronájával. Felvette bársonymandzsettás ruháját a zsabóval, trottőrcipőjét bepúderozta belül, és körbenézett: Merre is van a Víg utcai rendőrkapitányság?

Szerencsétlen gyülekezet, segítek rajtuk. Nem kell a Víg utcába menni, a Práter utcában is van rendőr, mondtam. Badarság, fantáziál a gyerek.

Gyakran sétáltam a Papp tér, másképp a papgödör felől hazafelé, és a Bókay meg a Práter sarkán, kicsit feljebb, a drogéria mellett mindig izgatott egy bolt: Előnyomda, kézimunka, rövidáru. A kirakatában meg átlátszó anyagokon színes képek, őzike, virág, angyal, vadász Juliskával. Egyszer összeszedtem magam, bementem, hogy mi ez a kiírás, hogy előnyomda. Hát előre kinyomott képek ritka szövésű kongré anyagra, amire kézimunkázni lehet, kihímezni az ábrát színes fonalakkal. Minek? Hát,

hogy szép legyen a lakás, díszpárna meg ilyesmi. Anyukám biztosan örülne neki. Szerettem volna kipróbálni, de mire odajutottam, megszűnt az üzlet (nem csodáltam), és kékre festett kis iroda lett belőle, olyan egyszemélyes. Rendőrség, körzeti megbízott rendőr, a lakosság szolgálatában, nyitva hétköznap tól – ig...

A politikai enyhülés új szelekkel jött, elrendelték, hogy az emberekkel való viszonyt közvetlenebbé kell tenni, ezt szolgálta az új kezdeményezés. Beszélni az emberekkel, eligazítani őket ügyes-bajos dolgaikban, elsimítani civakodásokat, nem baj, ha nincs eredmény, csak a közhangulat javuljon. Néha sétálgasson az utcán egyenruhában, hogy az emberek lássák a biztonságot. Az emberbarát hatósági szerv képének erősítése a lakosság felé.

Korbuly Alajos rendőr törzsőrmester, nyugdíjkorközel, 180/70, a hetven nagy része a has tájékára gyülekezett. Barátságos vöröses arc, ami tudott szigorú is lenni, üres pisztolytáska, termoszban tea.

Holló néni felkészült, Rózsika néni befésülte, egy kis pirosítót is tett az arcára, ritkán látott temetési ruháját eligazgatták az asszonyok, és útnak eresztették a küldetésre. Aztán csak finoman, nehogy hepciáskodjon a rendőrrel! Az udvar nyugtalankodott utána. Talán mégse őt kellett volna. Mért, maga ment volna helyette? De hát milyen rendőr az, hónapok óta ki se dugja az orrát? Láthatatlan. Mi lesz ebből! Nem féltem én a Hollónét!

Fél óra elteltével Holló néni megjött. Arca piros volt, de nem a púdertől. A kérdezősködésre kurtán válaszolt, – Elvállalta. Amúgy nős – és gyorsan eltűnt a lakásában.

Másnap Korbuly Alajos rendőr törzsőrmester délután megállt a Rihóék háza előtt az úttest közepén, és élesen fütyült kettőt. Kétujjas csibészfüttye betöltötte az utcát. Előszállingóztak a Rihó testvérek, szépen tornasorba álltak a törzsőrmester elé. Még feszengtek is. A legnagyobb a kinyomogatott pattanásaival olyan szelídnek látszott.

– Lali bá – kezdte, de a rendőr közbevágott: Semmi lalibázás! A fiú folytatni próbálta: A MÉH telepen nem is mi voltunk...

Egy kézmozdulat, és: Csönd legyen! Mostantól – rámutatott a tornasorban az alulról második fiúra, volt olyan tízéves forma – te leszel a segédem. Küldönc leszel, ott leszel körülöttem, szaladsz az üzenetekkel meg a hivatalos papírokkal, felsöpröd a járdát, megveszed a parízeres zsömlémet, meg amit parancsolok. Kapsz egy ezüst csillagot, kitűzheted az ingedre, és a hét végén kapsz egy forintot fagylaltra. Így bomlott fel a Bókay utcai rémek csapata.

Én kitartóan kérdezősködtem, hogy mi lehet az a lópikula, de senki nem tudta. Ha a cintányér is vele van, valami népi hangszer, a citera rokona lehet. Büszke voltam az eszemre. Aztán énekórán a Kóró nevű szolfézstanárnő feltette, hogy aki elénekel egy szép népdalt, az kap egy piros pontot, beleszámít az évvégébe. Na, bátran! Itt volt az alkalom. Mutálás előtt tiszta szoprán hangom volt, szárnyalt a *Lópikula, cintányér, cintányér, cintányér, hopp! Lópiku ...* A tanárnő negyvenkettes cipőjében két lépéssel elért, és egy enyhe nyakon veréssel elhallgattatott. Dilinyós, röhögött a kis Bonifác. De ebben a nyakazásban szeretet volt, mert a többiek jó nagy kokikat szoktak kapni a tanárnőtől, ha felbosszantják. Óra végén kezembe nyomott egy szatyrot, nem kellett beleszagolnom, hogy tudjam, cipő van benne. Sarkalás, mondta. Hát persze, tudvalévő volt, hogy az apukám kedvezménnyel dolgozik neki.

Az eklézsia fiúkórusa önkéntesek hiányában elsorvadt. Azért én még tűvé tettem az apáca naplójáért a bátyám összes titkos rejtekhelyét, még a pincében a szén alatt is megnéztem, de soha nem lett meg. A hullámcsat pedig idővel okosan elkallódott valahol.